

COMMISSION DE L'INTÉRIEUR
ET DES AFFAIRES ADMINISTRATIVES

COMMISSIE VOOR DE BINNENLANDSE
EN ADMINISTRATIEVE AANGELEGENHEDEN

SÉANCE DU MERCREDI 10 JUILLET 1996

VERGADERING VAN WOENSDAG 10 JULI 1996

SOMMAIRE :

INHOUDSOPGAVE :

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de M. Anciaux au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la déportation de Basques espagnols par l'Espagne et la France».

Orateurs : **M. Anciaux, M. Vande Lanotte**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 336.

Demande d'explications de Mme Milquet au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «l'évaluation des contrats de sécurité et l'élaboration des contrats de société».

Orateurs : **Mme Milquet, M. Caluwé, M. Vande Lanotte**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 338.

Demande d'explications de Mme de Bethune au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «les femmes dans les services belges de police».

Orateurs : **Mme de Bethune, M. Vande Lanotte**, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 341.

VRAGEN OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van de heer Anciaux aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de deportatie van Spaans-Baskische burgers door Spanje en Frankrijk».

Sprekers : **de heer Anciaux, de heer Vande Lanotte**, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 336.

Vraag om uitleg van mevrouw Milquet aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «het evalueren van de veiligheidscontracten en het opstellen van de samenlevingscontracten».

Sprekers : **mevrouw Milquet, de heer Caluwé, de heer Vande Lanotte**, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 338.

Vraag om uitleg van mevrouw de Bethune aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de vrouwen bij de Belgische politiediensten».

Sprekers : **mevrouw de Bethune, de heer Vande Lanotte**, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 341.

PRÉSIDENCE DE M. NOTHOMB, PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN HEER NOTHOMB, VOORZITTER

La séance est ouverte à 14 h 15 m.

De vergadering wordt geopend om 14 h 15 m.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER ANCIAUX AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE DEPORTATIE VAN SPAANS-BASKISCHE BURGERS DOOR SPANJE EN FRANKRIJK»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. ANCIAUX AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTERIEUR SUR «LA DÉPORTATION DES BASQUES ESPAGNOLS PAR L'ESPAGNE ET LA FRANCE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Anciaux aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de deportatie van Spaans-Baskische burgers door Spanje en Frankrijk».

Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, oorspronkelijk wilde ik mijn vraag richten aan de minister van Buitenlandse Zaken. Deze materie behoort echter blijkbaar tot de bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken.

Uit een dossier van een Baskische vereniging blijkt dat Frankrijk en Spanje reeds sinds 1984 Baskische nationalisten deporteren naar Afrikaanse en Zuid Amerikaanse landen zoals Venezuela, Cuba en de Kaapverdische eilanden. Over deze deportaties bestaat geen enkele wetgeving. Zij zijn evenmin gebaseerd op gerechtelijke uitspraken. De gedeporteerden hebben zich niet kunnen verdedigen tegen deze maatregelen aangezien er geen enkele juridische procedure aan de deportatie is voorafgegaan.

De deportaties zijn klaarblijkelijk louter politieke strafmaatregelen tegen activisten uit de Baskische beweging. Volgens het dossier werden de regeringen van de Afrikaanse en Zuid Amerikaanse landen die de gedeporteerden moesten opvangen door Spanje en Frankrijk financieel onder druk gezet in het kader van de onderhandelingen over internationale handel en ontwikkelingssamenwerking.

De levensomstandigheden van de gedeporteerden zijn vaak zeer penibel. Zo werden de identiteitspapieren van de gedeporteerden afgenomen, wat hen in een juridisch moeilijke situatie brengt. In 1985 werden twee van hen, Alfonso Etxegarai en Angel Aldana in Equador gefolterd met behulp van elektroden. Het aangehaalde dossier «Déportation par l'État français de réfugiés basques», dat de minister ongetwijfeld kent, handelt over de periode 1984-1996 en bevat de namen van 48 Basken die momen-

teel nog het slachtoffer zijn van deze deportaties. Na zijn terugkeer naar Europa werd Enrique Gallastegui Pagoaga in Zaventem gearresteerd en dreigde te worden teruggestuurd naar Venezuela. Aangezien Frankrijk en Spanje juridische samenwerkingsakkoorden hebben afgesloten met ons land, gaat deze zaak ook ons aan. De heer Bossuyt, commissaris voor de vluchtelingen, verklaarde de asielaanvraag van Enrique Gallastegui Pagoaga zonder voorwerp maar koppelde daaraan het advies dat hij niet naar Venezuela zou worden teruggestuurd. De diensten van de minister van Binnenlandse Zaken lieten de Bask ondertussen toe tot het Belgisch grondgebied. Mogelijk wordt hij vervolgd voor het gebruik van valse papieren, maar het is onwaarschijnlijk dat het parket effectief overgaat tot vervolging. Het zou niet logisch zijn om deze reden te vervolgen omdat de gedeporteerde Basken hun papieren moeten afgeven, waardoor zij in een juridisch vacuüm terecht komen en dus in zekere zin genooddaakt zijn valse papieren te gebruiken.

Graag had ik van de Vice-Eerste minister vernomen of een lidstaat van de Europese Unie eigen burgers of burgers van een andere lidstaat zonder enige vorm van proces kan deporteren naar Zuid Amerikaanse of Afrikaanse landen. Indien dit niet het geval is, moet België dan aan Spanje en Frankrijk geen opheldering vragen over deze deportaties aangezien het met beide landen samenwerkingsakkoorden heeft gesloten op het vlak van de justitie. Moet België in het kader van de Europese Unie de willekeurige deportaties van EU-burgers niet aankaarten bij de andere EU-lidstaten? Zal de Belgische Regering de toegang tot het land blijven weigeren aan EU-burgers die het slachtoffer zijn geworden van dergelijke deportaties en die om deze redenen niet over legitieme identiteitspapieren beschikken? In de zaak-Pagoaga werd weliswaar een afwijkend advies verstrekt, maar er werd nog geen principiële beslissing genomen. Moet aan EU-burgers die het slachtoffer zijn geworden van dergelijke deportaties geen politiek asiel worden verleend? Het is immers uitdrukkelijk bewezen dat het verblijf in hun vaderland om politieke redenen onmogelijk is. Deze handelwijze, die tot op heden wordt gevolgd door twee landen die lid zijn van de Europese Unie en van de NAVO, is onaanvaardbaar. Deze praktijken werden in het verleden toegepast door regimes die anti-democratische en fascistische trekken vertoonden.

De strijd tegen de ETA wordt door de huidige Spaanse regering verscherpt. Er zijn weinig aanwijzingen dat de huidige Spaanse regering maatregelen zal nemen om een halt toe te roepen aan deze onwettige en totaal onverantwoorde praktijken die niet passen in een rechtsstaat. De vorige Spaanse regering — waarover ik zeker geen goed woord kan zeggen — had op zijn minst nog contacten

met de ETA via een bemiddelaar. Deze contacten werden volledig verbroken. In de komende jaren zal blijkbaar nog geen oplossing worden gevonden voor de problematiek van de Basken en het zelfbeschikkingsrecht van de Basken en andere volkeren. Landen zoals Frankrijk en Spanje zijn niet bereid hiertoe bij te dragen.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats zal ik de situatie schetsen met betrekking tot Enrique Gallastegi Pagoaga.

De heer Pagoaga werd aan de Belgische grens aangehouden toen hij arriveerde uit Frankfurt, waar hij de Schengen-buitengrens was gepasseerd, maar waar door de Duitse autoriteiten geen onregelmatigheden waren vastgesteld. Aan de Belgische grens werd geconstateerd dat hij in het bezit was van valse documenten en dat hij noch zijn identiteit, noch zijn nationaliteit kon aantonen. Ondanks de vaststelling van manifeste vervalsing met verwisseling van foto's bleef de betrokkene beweren dat zijn documenten niet vervalst waren en dat hij de identiteit bezat van de op het paspoort vermelde persoon. Men kan dus nog aannemen dat sommige personen niet over de juiste identiteitspapieren beschikken, maar de betrokkene heeft verschillende dagen geweigerd zijn ware identiteit bekend te maken. Vermits wij de ware identiteit niet kenden, hebben de grensautoriteiten hem de toegang tot het grondgebied geweigerd en werd er een proces-verbaal opgesteld wegens het dragen van vervalste documenten. Dit wil niet zeggen dat hij automatisch zal worden vervolgd. Daarover beslist het parket.

Toen het de betrokkene duidelijk werd dat hij zou worden uitgewezen, heeft hij een asielaanvraag ingediend, waardoor uitwijzing onmogelijk werd. Deze aanvraag werd gedaan aan de grens en bijgevolg werd hij gedurende de periode dat het onderzoek van de asielaanvraag plaatsgreep, vastgehouden. Op 27 juni 1996 werd de asielaanvraag onontvankelijk verklaard. Gedurende het onderzoek naar de asielaanvraag kon de identiteit van de betrokkene met zekerheid worden vastgesteld. Er bestond aanvankelijk enige verwarring met zijn broer. Hierbij werd duidelijk dat er tegen de betrokkene geen gerechtelijke procedure in zijn land van herkomst liep en dat evenmin zijn uitlevering werd gevraagd, in tegenstelling tot zijn broer, die wel een gerechtelijk verleden heeft.

De betrokkene werd één dag na de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen vrijgelaten. De asielaanvraag was immers afgewerkt en de identiteit van de betrokkene was aan het licht gekomen. Vermits hij een onderdaan was van een lidstaat van de Europese Unie had hij recht op vrij verkeer. De toegang tot het grondgebied of het verblijf in ons land kon nog enkel worden geweigerd wanneer er een gevaar voor de openbare orde of voor de nationale veiligheid zou zijn, wat hier niet het geval was.

De Spaanse en de Franse wetgeving kent inderdaad niet het juridische principe van de verbanning. Beide landen hebben trouwens de Europese conventie onderschreven die de toepassing van de verbanning uitsluit. Er is echter in deze zaak een groot verschil tussen de situatie in Frankrijk en die in Spanje.

In Frankrijk is de situatie duidelijk. Het gaat om uitwijzing van Spaanse onderdanen naar een ander land. Aan de betrokkenen werd eerst gezegd dat zij, indien zij dat wensten, naar Spanje konden gaan.

Meestal verkozen zij echter te worden uitgewezen naar een ander spaanssprekend land. Deze praktijk werd de laatste tijd echter gewijzigd. Twee maanden geleden heeft Frankrijk een aantal Spaanse Basken rechtstreeks uitgewezen naar Spanje en niet naar Venezuela.

In Spanje is de situatie echter op zijn minst onduidelijk. Officieel wordt daar geen besluit tot verbanning getroffen. Heel duidelijk is dat echter niet. Aan de betrokkenen worden beperkte faciliteiten in Venezuela aangeboden. Spanje meende op die manier een diplomatieke oplossing voor zijn problemen te hebben gevonden. Toen echter op een zeker ogenblik bleek dat Spanje de

uitlevering vroeg van Basken die in Venezuela of andere spaanssprekende landen verbleven, zijn de betrokkenen begonnen weg te trekken uit die Zuidamerikaanse landen. Ook de heer Pagoaga verbleef er de jongste jaren.

De heer Anciaux stelde ook vragen over de samenwerkingsakkoorden op het vlak van justitie. Hij vroeg of landen binnen de Europese Unie kunnen weigeren om personen uit te leveren. In het geval van Pagoaga is deze vraag echter niet relevant. Er bestond immers voor hem geen vraag tot uitlevering. Ook het feit dat Pagoaga gedeporteerd werd, is niet relevant bij de vraag of hij toegang kon hebben tot ons land. Als Spanjaard waarvan de identiteit met zekerheid kon worden bewezen, heeft hij immers recht op vrij verkeer binnen de Europese Unie, behalve wanneer hij een bedreiging zou vormen voor de openbare orde of wanneer om zijn uitlevering zou zijn gevraagd. Dit laatste was bijvoorbeeld het geval met twee andere Basken, wier dossier u wel bekend is en dat door de minister van Justitie moest worden behandeld.

Zoals iedereen weet, komt de Belgische overheid niet tussen in het behandelen van asielaanvragen. De commissaris-generaal voor de vluchtelingen neemt ter zake een beslissing. De dienst vreemdelingenzaken oordeelde dat het toekennen van politiek asiel niet in aanmerking kwam, onder meer omdat er in Spanje geen vraag tot uitlevering was. Er was geen enkel spoor dat erop wees dat Spanje de betrokkene zou vervolven. Nadat de identiteit van Pagoaga met zekerheid was vastgesteld, heeft de commissaris-generaal dus in alle onafhankelijkheid en zonder enige tussenkomst van de Belgische Regering beslist geen politiek asiel toe te kennen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Vice-Eerste minister voor het antwoord, maar heb toch nog enkele vragen.

De Vice-Eerste minister zegt dat het feit dat een persoon verbannen is, niet meespeelt in de beslissing om die persoon toegang tot ons grondgebied te verlenen. Hij moet er echter mee rekening houden dat zulke personen niet meer over identiteitspapieren beschikken en dus het risico lopen, wanneer zij aan onze grens komen, om te worden uitgewezen. In de asielwet die enige tijd geleden hier werd goedgekeurd, heeft de meerderheid echter een clausule ingeschreven waardoor aan personen de toegang tot het grondgebied kan worden geweigerd indien een ander land dat de Akkoorden van Schengen heeft onderschreven meent dat het verlenen van toegang tot ons grondgebied aan die personen, schadelijk zou zijn voor dat land. De Vice-Eerste minister herinnert zich waarschijnlijk nog wel de discussies die hierover werden gevoerd. Wat zal er dus met de betrokkenen gebeuren wanneer Spanje vraagt op grond van de Akkoorden van Schengen hen de toegang tot België te weigeren?

De Vice-Eerste minister zegt dat Frankrijk alleen niet-Franse onderdanen heeft uitgewezen. Ik ben daar niet zo zeker van. Ik meen dat er bij de uitgewezenen ook Franse Basken zijn, alleszins Basken die in Noord-Baskenland, dus in Frankrijk, woonden. Indien het inderdaad om Basken met de Franse nationaliteit zou gaan, dan zou Frankrijk toch een zwaardere verantwoordelijkheid in deze zaak dragen.

Ik heb ook geen antwoord gekregen op mijn vraag welke stappen België zal doen om de praktijk van uitwijzingen door Frankrijk, maar vooral door Spanje, aan te klagen bij de Europese Unie en bij de NAVO. De Vice-Eerste minister zegde zelf dat voor deze uitwijzingen geen rechtsgronden bestaan en dat Frankrijk en Spanje een verdrag hebben ondertekend dat verbanningen formeel uitsluit. Welke sancties werden in het verdrag ingeschreven? Welke stappen zal België doen om de problemen aan te klagen?

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, het Schengenakkoord is hier niet van toepassing. Bovendien hebben wij in deze zaak geen rekening gehouden met enige *raison d'État*.

Ik ontken niet dat bepaalde Spanjekringen dat wel hadden gewild, maar wij hebben altijd duidelijk gemaakt dat wij de regels heel strikt zouden volgen, wat wij dan ook hebben gedaan. We hebben alleen de praktische en juridische aspecten in aanmerking genomen.

De heer Anciaux gaat er nog steeds van uit dat het om deportaties gaat.

De heer Anciaux (VU). — Ja.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Spanje en zelfs bepaalde Baskische kringen betwijfelen dat evenwel. Men heeft zich gedurende een zekere periode neergelegd bij de methode, die in feite een diplomatische oplossing was, waarbij Basken vrijwillig naar Venezuela gingen, maar niet werden uitgewezen. Het probleem is pas ontstaan toen Spanje de indruk wekte dat de uitgewekenen uit Venezuela moesten terugkeren.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de Voorzitter, het is correct dat honderden Basken naar Zuid-Amerika zijn gevlucht. Ik ken verschillende van deze mensen die gevlucht zijn, niet om dat ze zelf betrokken waren bij ETA-activiteiten, maar gewoon omdat ze familie zijn van betrokkenen.

De Vice-Eerste minister weet ook wel dat internationale organisaties erkennen dat men niet noodzakelijk een terrorist moet zijn of betrokken moet zijn geweest bij gevaarlijke of onwettelijke activiteiten om door Spanje te worden aangeklaagd of om het gevaar te lopen te worden gefolterd.

Het gaat echter niet over die honderden die op vrijwillige basis vertrokken zijn, maar over bepaalde 48 personen.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, de heer Anciaux heeft maar twee gevallen genoemd. Met betrekking tot de ene, waarvan ik de zaak van nabij heb gevolgd, beschik ik over nogal wat gegevens om aan te nemen dat het niet over een deportatie ging, maar dat hij vrijwillig kon terugkeren.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME MILQUET AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «L'ÉVALUATION DES CONTRATS DE SÉCURITÉ ET L'ÉLABORATION DES CONTRATS DE SOCIÉTÉ»

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW MILQUET AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «HET EVALUEREN VAN DE VEILIGHEIDSCONTRACTEN EN HET OPSTELLEN VAN DE SAMENLEVINGSCONTRACTEN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la demande d'explications de Mme Milquet au Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «l'évaluation des contrats de sécurité et l'élaboration des contrats de société».

La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le Président, nous arrivons à un moment crucial de la longue saga des contrats connus sous le nom de «contrats de sécurité» et rebaptisés «contrats de société» dans la déclaration gouvernementale.

Pour fin juin 1996, une évaluation devait être réalisée par votre Cabinet, monsieur le Vice-Premier ministre, notamment grâce aux divers questionnaires adressés aux vingt-neuf communes ayant souscrit à de tels contrats.

La période que nous traversons est importante sur le plan politique, car c'est dès à présent que devront s'élaborer les prochains contrats de société prévus pour 1997. En effet, la déclaration gouvernementale a transformé les contrats de sécurité en contrats de société pour répondre à une philosophie qui évite d'englober ces contrats dans une optique prioritairement sécuritaire et tend à rencontrer, de façon plus appropriée, les besoins des communes connaissant des difficultés non seulement dans le domaine de la délinquance mais également dans celui de la pauvreté. Dans un proche avenir, ces contrats devront à nouveau être négociés. Ce sera pour nous l'occasion de tirer les conclusions de quatre ans d'expérience en la matière et d'apporter les modifications qui s'imposent. C'est la raison pour laquelle j'aimerais d'abord connaître les conclusions qui se dégagent de cette évaluation.

Monsieur le Vice-Premier ministre, une note pourrait-elle être rédigée à cet effet ou un débat en commission pourrait-il être organisé?

Je souhaiterais ensuite vous donner mon appréciation sur la question et vous faire part des orientations proposées par mon parti pour ce qui concerne l'avenir de ces contrats. J'aimerais également avoir votre opinion à cet égard, monsieur le Vice-Premier ministre. En effet, nous nous trouvons face à un enjeu de société important et nous n'avons pas le droit de nous tromper en ce qui concerne la négociation de ces futurs contrats de société, lesquels peuvent faire l'objet d'une nouvelle conception du ministère de l'Intérieur. La négociation qui s'annonce mérite donc un large débat.

D'abord, quel est le nombre de communes qui devraient être concernées par ces contrats? Est-il question d'étendre ce système à d'autres communes que les vingt-neuf actuellement visées? Personnellement, j'estime que nous devons éviter tout saupoudrage en la matière et mettre l'accent sur les zones prioritaires. Il serait donc préférable de nous limiter aux vingt-neuf communes initiales, d'augmenter éventuellement les moyens alloués à celles-ci et, peut-être, de mener des politiques différenciées de quartier, de façon que les contrats prévoient des opérations distinctes et des investissements maxima au niveau des quartiers les plus défavorisés d'une commune. En effet, parfois, le pire côtoie le meilleur.

Deuxièmement, j'aimerais savoir comment vous comptez organiser la concertation de l'État fédéral avec les entités fédérées. Nous en avons beaucoup parlé durant les années écoulées et nous savons que tout ne s'est pas fait facilement dans le cadre des contrats de sécurité, notamment avec les Communautés. Le bilan au niveau du volet policier et de l'aspect sécuritaire est positif. L'aspect social et préventif et tout ce qui, dans les contrats de sécurité, touchait aux matières communautaires ont entraîné une série de problèmes d'empiètement de compétences derrière lequel deux logiques s'affrontent, l'une étant orientée vers le côté sécuritaire et l'autre vers la protection sociale et la prévention qui ciblent davantage le jeune, le délinquant, l'acteur en général, plutôt que la société qui doit être protégée. À l'avenir, ces dérives devraient être évitées. À cet effet, dans le cadre de la négociation de ces futurs contrats de société, une véritable concertation avec les entités fédérées doit être menée. J'aimerais connaître votre optique à cet égard ainsi que vos projets. L'établissement de véritables contrats de société signifie que, dans les mesures nouvelles, on élargira principalement les mesures d'aide sociale, de prévention et autres qui relèvent des compétences des Communautés. Ces dernières, et surtout la Communauté française qui est demandeuse, doivent être intégrées, dès le début, dans le processus en ce qui concerne les conditions de négociation des futurs contrats qui impliqueront tout le partenariat et la philosophie de travail, notamment dans les matières communautaires comme l'aide à la jeunesse, aux victimes, la prévention, la toxicomanie, etc. Ainsi, les empiètements de compétences et les conflits qui ont jalonné l'évolution de ces contrats seront évités.

En ce qui concerne la négociation de ces contrats, j'aimerais connaître votre position, monsieur le Vice-Premier ministre. Ne pensez-vous pas que si la conférence interministérielle sur le renouveau urbain, dont on a parlé dans la déclaration gouvernementale mais que l'on ne voit toujours pas venir, était bien menée, elle devrait constituer l'espace de pilotage de la négociation de ces futurs contrats. À mes yeux, ce serait la meilleure solution. En effet, on y retrouverait toutes les parties intéressées, à savoir les

ministres de l'Intérieur et de la Justice, les Communautés et les Régions, qui ont toutes des compétences en la matière. On aurait ainsi une approche pondérée et modérée qui respecte la logique de chacun des intervenants et leurs compétences. J'aimerais avoir votre avis à cet égard et sur la volonté du Gouvernement de mettre cette conférence sur pied.

Mon troisième point concerne une des plus grandes critiques souvent entendues. Les volets police et prévention ont posé des problèmes, notamment en ce qui concerne le respect de la spécificité, de l'indépendance d'un milieu associatif qui est présenté au niveau local, le plus souvent agréé et « professionnalisé » par les Communautés et qui est parfois en conflit avec les logiques de prévention qui figuraient dans les contrats de sécurité. Bien souvent, on a assisté à des disparités d'énergie puisqu'on recréait parfois, au niveau des communes, ce qui existait déjà au niveau de l'associatif.

Au lieu de fusionner les énergies et surtout les moyens vers des associations professionnelles qui travaillent sous l'encadrement et la houlette des Communautés, on a souvent créé des outils moins performants qui posaient bon nombre de problèmes. Je voudrais savoir quelle est votre intention en ce qui concerne la participation au niveau des communes de ce secteur associatif. Je le juge essentiel dans le domaine de la prévention, de la toxicomanie et peut-être du renouveau urbain, pour peu que l'on veuille également aborder cet aspect. Je pense qu'il faudrait en profiter pour imposer des concertations au niveau local entre les communes et le secteur associatif, en ce qui concerne l'élaboration des contrats, l'évaluation, le suivi et surtout les modes de collaboration quotidiens qui se font dans le cadre de ces contrats de société. On le sait, les conseils de prévention qui avaient été créés n'ont jamais bien fonctionné. Très souvent, ils n'ont été que des chambres d'entérinement. Le secteur associatif a été très peu consulté pour des compétences qu'il maîtrisait pourtant depuis de nombreuses années, avant même l'éclosion des contrats de sécurité.

Il conviendrait de dresser un inventaire des initiatives privées et publiques qui existent au sein des communes, notamment dans le cadre de l'évaluation et du suivi des contrats de sécurité. Cette obligation de concertation devrait être imposée à tous les acteurs, dans le cadre des futurs contrats, et devrait conditionner leur signature.

Une collaboration devrait être obligatoire avec les logiques et les pactes d'intervention mutuelle au niveau du secteur public et du secteur privé et associatif. J'aimerais connaître votre opinion à cet égard, monsieur le Vice-Premier ministre.

On a souvent regretté l'incertitude liée aux contrats qui sont reconduits d'année en année mais dont la stabilité du financement n'est pas assurée pour une période déterminée. Or, l'aide sociale dans ce genre de communes demande une approche structurelle avec des objectifs à long terme. Les contrats d'un an impliquent, au contraire, une approche beaucoup plus ponctuelle qui n'est peut-être pas la plus pertinente. Ne pourrait-on faire en sorte que les futurs contrats de société s'envisagent pour une période plus longue — par exemple trois ans renouvelables —, ce qui permettrait de mener des actions à plus long terme et donc beaucoup plus profondes ?

Nul n'ignore que les moyens sont limités : 200 millions environ pourraient être dégagés pour 1997. J'aimerais savoir quelles seront les matières prioritaires et les nouvelles mesures que vous envisagez pour passer des contrats de sécurité aux contrats de société. Irez-vous au-delà des volets classiques : mesures policières, judiciaires, mesures sociales qui impliquent la lutte contre la toxicomanie ? Va-t-on développer davantage une politique de renouveau urbain ? Pourrait-on aller au-delà ? Je pense, par exemple, au plan Juppé qui prévoit même pour la ville des mesures de type socio-économiques en collaboration avec les autres ministères, afin de créer des sortes de zones franches pour animer les commerces, l'activité économique qui est parfois à la base de la vitalité, de la sécurité et de la reprise sociale d'un quartier. J'aimerais savoir comment vous envisagez d'ouvrir ces fameux contrats.

J'en viens à une dernière question. On sait que d'une commune à l'autre, les différences sont ténues. Certaines communes obtiennent des contrats de sécurité alors que leurs voisines ne les obtien-

nent pas. On constate parfois que la délinquance s'exporte. N'estimez-vous pas qu'il serait opportun de renforcer les collaborations intercommunales dans de type de situation ?

J'aimerais principalement connaître les grands axes que vous voulez défendre en cette matière et la façon dont nous allons travailler avec les entités fédérées. Pouvez-vous répondre aux différentes pistes que j'ai élaborées ?

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Caluwé.

De heer Caluwé (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, het is juist dat een goed veiligheidsbeleid maar kan gevoerd worden als het steunt op een degelijk beleid inzake preventie en samenlevingsopbouw. Een beleid inzake samenlevingsopbouw behelst diverse domeinen zoals stadskernvernieuwing, welzijnsbeleid, drugspreventiebeleid en jeugdbescherming. Al deze domeinen ressorteren evenwel onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen. Volgens de logica van onze staatshervorming moet voor het voeren van een beleid inzake samenlevingsopbouw het voortouw dan ook worden genomen door de Gemeenschappen en niet door de federale overheid.

In een recent en in een minder recent verleden waren de elementen van samenlevingsopbouw die deel uitmaken van het veiligheidsbeleid een bron van bevoegdheidsconflicten. Het valt te vrezen dat er nog nieuwe conflicten zullen ontstaan als de federale overheid niet ophoudt haar stempel te drukken op deze beleidsdomeinen. Zou de federale overheid er niet beter aan doen de rollen om te keren en in plaats van de Gemeenschappen te vragen om geld bij het federale beleid inzake samenlevingscontracten te leggen, zelf de federale middelen die zij voor samenlevingscontracten ter beschikking heeft te gebruiken ter aanvulling van het beleid dat de Gemeenschappen in deze domeinen voeren ? De invulling van het beleid wordt in dat geval in grote mate aan de Gemeenschappen overgelaten. In de huidige omstandigheden neemt de federale overheid het voortouw bij het uitwerken van de veiligheidscontracten en nodigt zij vervolgens de Gemeenschappen uit hun budgettaire steentje bij te dragen. Ik ben van mening dat nu, na de fase van de preventie- en de veiligheidscontracten, een fase van samenlevingscontracten een aanvang neemt, de federale overheid zich zou moeten beperken tot een ondersteunende rol voor een beleid waarvan het gewicht bij de Gemeenschappen ligt. Over de vraag of dat beleid zich moet toespitsen op een beperkt aantal gemeenten of uitgesmeerd moet worden over het gehele grondgebied, dient de federale overheid zich niet uit te spreken. Elke Gemeenschap is daarvoor zelf bevoegd. De federale overheid moet er mee ophouden zich in de plaats te stellen van de Gemeenschappen.

M. le Président. — La parole est à M. Vande Lanotte, Vice-Premier ministre.

M. Vande Lanotte, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur. — Monsieur le Président, les différents services du ministère de l'Intérieur ont procédé à une évaluation approfondie des contrats de sécurité actuels.

L'ensemble de ces documents assez volumineux a été transmis, en mai dernier, au groupe de travail mis sur pied en 1995.

Ce groupe de travail s'est réuni cinq fois afin de déterminer les pistes à suivre pour les futurs contrats de sécurité. Normalement, les travaux seront terminés vendredi prochain et une note sera transmise au Conseil des ministres afin que celui-ci fixe les orientations et les lignes de conduite à suivre, ainsi que les montants à attribuer en cette matière.

Nous avons l'intention de nouer des contacts bilatéraux avec tous les acteurs : Région-Communauté flamande, Région bruxelloise-Communauté française, Région wallonne-Communauté française. Ces contacts doivent permettre de dégager si une possibilité de collaboration existe.

Pourquoi avons-nous entamé ce processus ? Pour protéger les acquis et pour développer des actions supplémentaires.

Deux milliards de francs environ sont actuellement engagés dans les contrats de sécurité. Ces contrats concernent la police et la prévention. Contrairement à ce que d'aucuns prétendent, je suis

ouvert à toute discussion concernant le contenu des contrats actuels. Par ailleurs, la prévention qui touche l'ordre public n'est pas une prévention policière.

Les contrats de sécurité sont composés de cinq volets : police, prévention, justice, toxicomanie et assistants de prévention et de sécurité. Nous voulons conserver ces cinq volets. En outre, le montant de deux milliards de francs environ doit rester inchangé.

Ces acquis étant préservés, il convient d'évaluer les réalisations et d'apporter les changements nécessaires. Ces deux points font actuellement l'objet d'une discussion au sein du groupe de travail intercabineaux fédéral.

M. Caluwé m'a posé la question de savoir si nous avions voulu mener le jeu seuls. Ma réponse est négative. Lors de la conclusion des contrats de sécurité à Bruxelles, la Région bruxelloise et mon département ont discuté avec les communes. M. Picqué et moi avons eu le même poids lors des discussions. La conclusion des contrats de sécurité en Wallonie a également donné lieu à des réunions entre mon département, le ministre de l'Intérieur de la Région wallonne, les villes et les communes. Aucune décision n'a jamais été prise si elle ne faisait pas l'objet d'un consensus entre les différents partenaires.

En Flandre, nous avons malheureusement toujours été seuls. Des invitations écrites ont été envoyées. Elles précisaient la possibilité d'association aux contrats de sécurité sans apport financier. Depuis quatre ans, aucune réponse ne nous est parvenue. Dans ces conditions, nous avons donc dû jouer le jeu seuls. Vous constaterez que la situation est dès lors tout à fait différente de celle que vous présentez.

Nous voulons associer les Communautés et les Régions. Jusqu'à présent, les Communautés n'ont pas manifesté beaucoup d'enthousiasme en raison des limites de leurs moyens financiers. La Région wallonne elle-même n'a pas été favorable à ces associations, rappelant que jouer le jeu revenait à celui qui payait ! À chacun de régler ses propres affaires. Je rappelle que le ministre de l'Intérieur doit aussi tenir compte des volontés exprimées par ses différents partenaires.

En ce qui concerne l'évolution ultérieure, j'ai eu divers contacts avec les responsables régionaux et communautaires. Nous avons l'intention de maintenir les contrats actuellement en vigueur en majorant les moyens qui y sont affectés de 10 p.c., soit 200 millions, lesquels seront destinés à des actions à réaliser dans des quartiers situés parmi certaines des 29 villes en question. Notre but est d'amener l'État fédéral, les Communautés, les Régions, les communes et les associations locales à dresser des plans de commun accord, conformément à leurs compétences respectives, en faveur de chacun de ces quartiers.

Un budget total de 200 millions en provenance de l'État fédéral sera donc réparti de manière égale entre les différents quartiers retenus. Un courrier sera adressé aux villes intéressées dans les prochaines semaines, pour autant que le Conseil des ministres approuve ce projet.

À l'issue des conversations menées avec nos partenaires, j'ai l'impression que les entités fédérées sont d'accord avec ce principe. Notre objectif est de poursuivre, après évaluation, dans la direction définie antérieurement tout en essayant d'approfondir la collaboration avec les autorités concernées en faveur de ces quartiers. J'espère que la conférence interministérielle pourra, sur cette base, dégager certaines solutions.

Je voudrais à présent répondre aux difficultés invoquées par le monde associatif. Il est inexact de prétendre que ce dernier est tenu à l'écart. Il serait intéressant de dresser l'inventaire des sommes allouées aux associations en fonction de leur participation aux contrats de sécurité et aux contrats de prévention. Évidemment, certaines associations, par exemple bruxelloises, refusent de s'impliquer en prétextant une confusion de rôles. À cet égard, il conviendrait de dissiper toute équivoque. Ainsi, en matière de lutte contre la toxicomanie, chacun a évidemment son propre rôle à jouer. Dans certains cas, une définition précise serait utile et un code de déontologie serait également bienvenu.

Quoi qu'il en soit, les associations refusant de s'insérer dans le système au motif que la police y participe doivent assumer les conséquences financières de leur choix. Certes, certaines villes

sont allées de l'avant sans écouter leurs associations ; dans d'autres villes, les associations ont fait mine de croire qu'elles pourraient décider elles-mêmes de l'utilisation des moyens disponibles. Dans certaines communes, la tension est toujours présente ; dans d'autres, le système fonctionne de manière satisfaisante.

Par ailleurs, bon nombre de communes ont mis du personnel à la disposition d'associations, en vertu d'un accord réciproque qui, dans certains cas, n'est même pas un accord écrit, en vue de leur confier des tâches prévues par les contrats de sécurité. Par conséquent, la critique générale à propos de la place du monde associatif doit à mon avis être nuancée, car elle ne correspond pas vraiment à la réalité observable à l'échelon de nombreuses communes.

J'estime que les différentes parties concernées devraient essayer de trouver un terrain d'entente. Dans un domaine aussi délicat que la lutte contre la toxicomanie, l'impossibilité pour une commune et une association de mettre sur pied une collaboration atteste d'une définition insuffisante de leurs rôles respectifs.

Men moet weten wat men wil. De federale overheid heeft de burgers bijkomende belastingen opgelegd. Van dat extra belastinggeld werd drie miljard geïnvesteerd in tewerkstelling en in veiligheid.

Niets verhindert de Gewesten dat op hun beurt te doen. De federale overheid is trouwens steeds bereid om mee te werken aan acties die de Gewesten op het getouw zetten. Tot voor kort wilde de Vlaamse Regering evenwel geen gerichte acties ten aanzien van de gemeenten omdat de gemeenten daartoe zelf over een investeringsfonds beschikken. Er dienden dus geen contracten te worden gesloten met de gemeenten, zij moesten zelf beslissen. De federale overheid vindt het evenwel belangrijk de gemeenten als partners bij het veiligheidsbeleid te betrekken.

De Vlaamse Gemeenschap kan er een eigen visie op na houden, maar daarom moet de federale overheid niet het recht ontzegd worden een overeenkomst te sluiten.

Ik hoop dat de komende maanden de samenwerking waarop wij reeds zo lang aansturen alsnog realiteit wordt. Ik wens niet in Wallonië een sociaal preventief en in Vlaanderen een repressief politiebeleid te voeren. Ik geef toe dat ik mij begeef op de grens van de bevoegdheden, maar ik zal ze nooit overschrijden. Een adequaat veiligheidsbeleid is mijns inziens heel wat meer dan het louter ter beschikking stellen aan de politie van administratief personeel. Als dat het resultaat zou moeten zijn, dan hebben wij, omwille van bevoegdheidsproblemen, gefaald. Dat wil ik te allen prijze voorkomen.

Er zal gedurende een proefperiode van een jaar in de wijken worden gewerkt. De Gewesten, de Gemeenschappen en de federale overheid zullen respectievelijk inzake huisvesting, welzijn en politie samenwerken. Ik ben alleszins optimistisch over het welslagen van deze operatie.

Het meerjarenplan, waarover mevrouw Milquet sprak, zal worden opgesteld wanneer we over meer middelen kunnen beschikken. Voor 1997 is er slechts een verhoging van 10 pct., of 200 miljoen. In 1998 zullen wij wellicht over aanzienlijk meer middelen kunnen beschikken. Wij zullen dan contracten kunnen sluiten voor drie jaar. Dat de evaluatie meer tijd heeft gevraagd dan oorspronkelijk was gepland, is eveneens mede oorzaak van de vertraging in de lange termijnplanning.

M. le Président. — La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le Président, je remercie le ministre pour toutes ces précisions, dont plusieurs m'agrément. Je voudrais toutefois poser quelques questions complémentaires. En effet, monsieur le ministre, si je me réjouis de la tenue vers septembre-octobre de la conférence interministérielle dans laquelle, je le suppose, toutes les entités fédérées seront impliquées, je voudrais toutefois obtenir des éclaircissements sur le rôle de ladite conférence.

S'agira-t-il d'une sorte de grand-messe préalable destinée à recueillir des avis sur l'élaboration des contrats, le ministre de l'Intérieur restant toutefois le seul pilote, à moins que cette conférence interministérielle n'émette un avis conforme ou, encore, qu'elle approuve elle-même le contenu des futurs contrats pour

1997? Il a été question des invitations adressées aux Communautés et du principe «qui paie, décide». Je comprends la logique mais, si l'on se base sur la Constitution et sur la notion de loyauté fédérale, ce n'est pas parce qu'une communauté — en l'occurrence la Communauté française — ne peut «mettre grand-chose sur la table» qu'elle ne doit pas pour autant être associée à la décision. Même si une communauté ne participe pas au financement, j'estime qu'en raison du simple fait que l'on touche à ses compétences et que l'on envisage d'impliquer toutes les associations, notamment et principalement en matière d'aide à la jeunesse dans le cadre des contrats de sécurité, cette communauté a, malgré tout, son mot à dire.

Les associations impliquées travaillent selon des principes inscrits dans les décrets existants, qui n'ont pas nécessairement la même logique que celle imposée dans les contrats de sécurité et de société.

Ce point doit être très clair: ce n'est pas l'argent qui achète les compétences. À partir du moment où l'on touche à ses compétences, il est tout simplement normal que l'entité fédérée en question soit associée et que les personnes impliquées puissent au moins continuer à travailler selon la logique réglementaire ou décrétaire de ladite entité. C'est précisément ce qui a posé problème.

Vous avez déclaré que le monde associatif n'a pas toujours répondu. Or, les associations auraient souhaité répondre, car il est toujours intéressant d'être impliqué dans un grand projet et d'avoir certains moyens. Malheureusement, il y avait une telle différence de logique que de nombreuses associations n'ont pas osé entrer dans le jeu.

Je me réjouirais vraiment si l'on pouvait arriver à élaborer un code déontologique, un pacte qui définirait clairement le rôle de chacun, de manière à permettre au monde associatif de continuer à travailler selon sa logique propre, dans le respect des décrets existants, tout en s'inscrivant dans le cadre des contrats de sécurité. À ce moment-là, il est certain que davantage d'associations voudront être impliquées. C'est pourquoi je pose une question concrète: même si la participation financière n'est pas, selon vous, suffisante, pourquoi ne pourrait-on pas être impliqué?

M. Vande Lanotte, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur. — Cela dépend aussi de la Région wallonne.

Mme Milquet (PSC). — Je ne doute pas une seconde qu'il existe un conflit entre la Région wallonne et la Communauté française. Mais cela, c'est une autre histoire qui ne vous concerne nullement, monsieur le ministre. Quoi qu'il en soit, je souhaite obtenir des précisions sur l'implication de la Communauté française. Par ailleurs, vous avez parlé des 10 p.c. et de 200 millions supplémentaires en précisant qu'à ce moment-là, on associerait toutes les entités fédérées aux décisions relatives aux nouvelles mesures. Je m'en réjouis mais j'aimerais savoir ce qu'il en sera de l'évaluation. Il se peut en effet que sur la base de l'évaluation, le contenu du volet prévention et du volet toxicomanie ainsi que certains projets doivent être modifiés. Aussi, en ce qui concerne les 90 p.c. qui représentent une certaine continuité mais qui peuvent néanmoins être fortement modifiés, j'aimerais savoir si vous allez intégrer et impliquer autant les entités fédérées que pour les fameux 10 p.c. supplémentaires.

M. le Président. — La parole est à M. Vande Lanotte, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur.

M. Vande Lanotte, Vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur. — Monsieur le Président, toutes les parties concernées doivent s'associer dans le cadre de la conférence interministérielle. Il existe une grande différence entre association et décision. Je tiens à être clair à cet égard. Je suis tout à fait d'accord de travailler en association — c'est très important en ce qui concerne le contenu — avec les Régions et les Communautés, mais il me semble que de nombreux éléments sont perdus de vue... Par exemple, je rappelle que tous les projets liés à la toxicomanie sont débattus — avant, pendant et après leur mise en œuvre — dans le cadre d'une commission mixte d'évaluation, à laquelle participent les Régions, les Communautés et l'État fédéral. Jusqu'à présent,

aucune mesure relative au «plan drogue» n'a été prise sans que cette commission ait donné son accord. Elle a approuvé le «plan drogue» fédéral. Je tenais à le souligner car il s'agit d'un élément important.

Je n'ai, par contre, pas encore connu de situation dans laquelle une décision relevant de la Région ou de la Communauté était d'abord approuvée par le Gouvernement fédéral. Je me considère comme copilote, au même titre que les responsables des Régions wallonne et bruxelloise, chacun apposant sa signature en fonction de ses responsabilités sur les plans budgétaire et administratif. C'est ainsi que cela fonctionne.

Le rôle de la conférence interministérielle ne doit donc pas consister à approuver tels quels les contrats de sécurité. Les trois entités y participeront, du moins je l'espère, et approuveront la part qui leur incombera. Le but est d'obtenir l'accord des différentes parties. Nous demandons donc une association très étroite et non une «codécision», cette dernière signifiant en fait dans de nombreux cas — notre histoire institutionnelle le prouve — qu'aucune décision n'est prise. Ce système a toujours donné de bons résultats. Jamais, jusqu'à présent, les parties concernées ne se sont opposées l'une à l'autre, même lorsque l'État fédéral assume la plus grande part sur le plan budgétaire. Un consensus a toujours pu se dégager.

Nous allons voir ce que nous pouvons faire pour les contrats déjà conclus mais, étant donné l'importance, sur le plan budgétaire, des projets mis en œuvre avec les communes, lesquelles ont dû s'adapter en ce qui concerne, notamment, les problèmes de police, il faut à tout prix éviter de briser cette structure. Les communes pourraient légitimement nous le reprocher.

Les nouvelles mesures, qui représentent un montant de 200 millions et concerneront par exemple une dizaine de quartiers, nécessiteront, en ce qui concerne leur contenu, un long temps de réflexion sur les modalités pratiques. Il serait donc opportun de commencer par mettre sur pied une concertation. Il en résultera probablement une plus grande collaboration dans d'autres domaines. Agissons d'abord là où il est possible de progresser, où une volonté s'exprime en ce sens. La situation évoluera encore. Dans le cadre des discussions menées, par exemple avec la Région bruxelloise, nous débattons de tous les aspects et tenons compte de chaque remarque. Les réponses sont positives ou négatives en fonction des compétences, mais c'est ce type d'association que nous voulons mettre en œuvre.

Les nouveaux projets permettent de créer cette atmosphère de collaboration, celle-ci pouvant par la suite être élargie. Les Communautés et les Régions pourront évaluer les effets de cette concertation, ce qui laisse présager un processus positif.

J'ai conscience de faire preuve d'un grand pragmatisme mais, en réalité, je ne souhaite pas rester le seul pilote en la matière, en d'autres termes, devoir toujours trouver seul les moyens financiers supplémentaires, rôle très ingrat et très difficile à assumer, surtout compte tenu de la situation budgétaire de l'État fédéral.

M. le Président. — La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le Président, je conclus des propos du Vice-Premier ministre que le grand rendez-vous historique n'aura certainement pas lieu en 1997. Il s'agira peut-être d'une simple période de transition, d'essai, etc., en vue d'arriver, en 1998, à une intégration plus poussée et éventuellement à une extension plus importante.

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW DE BETHUNE AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE VROUWEN BIJ DE BELGISCHE POLITIEDIENSTEN»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME DE BETHUNE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «LES FEMMES DANS LES SERVICES BELGES DE POLICE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw de Bethune aan de Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over de «vrouwen bij de Belgische politiediensten».

Het woord is aan mevrouw de Bethune.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, in de beleidsnota van de Vice-Eerste minister lees ik onder de hoofding «Effectievere en efficiëntere politiediensten» dat de Regering belang hecht aan het intensifiëren van de emancipatie van vrouwen bij de gemeentepolitie en de rijkswacht. Dit is uiteraard een positieve doelstelling. Wat mij echter verontrust, is dat in de beleidsnota wordt verwezen naar maatregelen die in het verleden werden genomen, maar dat er niet uitdrukkelijk wordt vermeld hoe de Vice-Eerste minister dit beleid tijdens deze regeerperiode zal concretiseren.

Een tweede aanleiding tot mijn vraag was het recente advies van de «gelijke-kansenraad», waaruit blijkt dat er heel wat knelpunten zijn op dit vlak. Een consequent beleidsoptreden is dus noodzakelijk.

Graag had ik van de Vice-Eerste minister een antwoord gekregen op acht concrete vragen.

Ten eerste, wat is vandaag de cijfermatige situatieschets per niveau van het aantal vrouwen dat bij de Belgische politie en rijkswacht is tewerkgesteld in vergelijking met het aantal mannen? Welke vooruitgang werd in de loop van de voorbije jaren geboekt? Het advies van de «gelijke-kansenraad» vermeldt dat in België gemiddeld 3,37 pct. van de mensen tewerkgesteld bij de politiediensten vrouwen zijn. Bij de gemeentelijke politie bedraagt het aantal vrouwen bijna 5 pct., bij de rijkswacht gaat het om iets meer dan 1 pct. en bij de gerechtelijke politie om bijna 4 pct. Gelet op het Europese gemiddelde, dat schommelt tussen 2 en 12 pct., scoort België dus zeer laag.

Ten tweede, welke diensten zijn bevoegd om de gegevens te verzamelen? Werden zij ge-updated? Met welke frequentie gebeurt dit? Hoe worden deze gegevens in het oog gehouden?

Ten derde, volgens welke methodiek wordt de emancipatie van vrouwen in de politiediensten geïntensifieerd? Welke maatregelen worden nu genomen om de recrutering, de instroom, de promotie en de deelname van vrouwen aan de besluitvorming te bevorderen en om de ongelijke distributie van taken van vrouwen en mannen in deze diensten te doorbreken?

Mijn vierde vraag betreft een heel specifiek punt. Hoe worden de jury's aangesteld voor de aanwerving van politiepersoneel? Zijn mannen en vrouwen gelijk vertegenwoordigd in deze jury's? Bestaan hierrond wettelijke richtlijnen?

Mijn vijfde vraag betreft de specifieke situatie van de zwangere vrouwen bij de politiediensten en de rijkswacht. Bestaan er schriftelijke vastgelegde regels met betrekking tot de bescherming van het moederschap?

De zesde en zevende vraag handelen over het samengaan van gezin, arbeid en bijscholing in deze sector. Welke bepalingen bestaan er met betrekking tot het ouderschapsverlof bij de politiediensten en de rijkswacht? In welke mate wordt van deze mogelijkheden gebruik gemaakt door vrouwen en door mannen? Heeft het politiepersoneel een algemeen recht op loopbaanonderbreking en welke bezoldiging staat hiertegenover?

Ten slotte vraag ik mij af welk beleid de Belgische politiediensten en de rijkswacht voeren ten opzichte van ongewenst seksueel gedrag op het werk? Dit probleem wordt in heel Europa ernstig genomen. Heeft de Vice-Eerste minister een zicht op de ernst van de situatie in zijn eigen diensten? Wordt er regelmatig controle uitgeoefend? Welke procedure wordt toegepast met betrekking tot klachten en sancties? Welke preventieve aanpak wordt er gehanteerd?

Tenslotte zou ik willen informeren naar de visie van de Vice-Eerste minister omtrent de problematiek «vrouwen in de politie». Welke globale aanpak wordt er gehanteerd? Uit het onderzoek

waarnaar de emancipatieraad verwijst, blijkt dat er punctuele maatregelen worden genomen. Er kan echter geen lijn worden gevonden in de globale aanpak dienaangaande. Welke financiële middelen worden er vrijgemaakt? Wordt hierover wetenschappelijk onderzoek verricht? Wie wordt met dit beleid belast?

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal de gedetailleerde nota overlopen, die ik aan mevrouw de Bethune heb verstrekt.

Bij de rijkswacht is er momenteel één vrouwelijke officier en zijn er 193 vrouwelijke onderofficieren. Procentueel uitgedrukt, bedraagt hun aantal respectievelijk 0,15 pct. en 1,34 pct., wat erg weinig is. In 1990 waren er 53 vrouwelijke onderofficieren. In de loop van 5 tot 6 jaar is het aantal vrouwen dus ongeveer verviervoudigd.

In 1996 vertegenwoordigen de vrouwen 15,7 pct. van het aantal officieren in opleiding. Voor de onderofficieren bedraagt dit aandeel 30,06 pct. In de loop van de volgende jaren moet het aantal vrouwen bij de rijkswacht normaal gezien dus sterk toenemen. Tussen 1994 en 1995 zijn er bij de onderofficieren 35 vrouwen bijgekomen. Het aantal vrouwen in opleiding bedraagt op het ogenblik 28 pct. van het totaal. Die toename hoeft ons niet te verwonderen want de wet bepaalt dat tegen einde 1998 40 van de 790 officieren vrouwen moeten zijn. Van de 14 600 onderofficieren moeten er ten minste 600 vrouwen zijn. Indien deze betrekkingen niet worden ingenomen door vrouwen, dan blijven ze vacant. Deze richtlijnen hebben blijkbaar resultaat want er worden de jongste tijd ernstige inspanningen gedaan om deze doelstellingen te bereiken.

Ik beschik niet over cijfers van het aantal vrouwen in opleiding bij de gemeentepolitie. Wat de evolutie betreft, kan ik u echter wel meedelen dat het aantal vrouwen in 1991-1992 ongeveer 6 pct. bedroeg. Dit percentage is gestegen tot 8,23 pct. in 1994 tot 9,49 en in 1995 tot 10,37. Deze stijging is in ruime mate te wijten aan de toename van het aantal hulpagenten. In deze categorie zijn de vrouwen zeer sterk vertegenwoordigd. Hun aantal bedraagt 52,66 pct. van het totale aantal hulpagenten. In het basiskader is het aantal vrouwen toegenomen van 5,5 pct. naar 8,32 pct. In het hogere kader en in het middenkader verloopt de evolutie langzamer omdat hier rekening moet worden gehouden met bevorderingen.

De cijfers die mevrouw de Bethune heeft geciteerd, zijn dus al te pessimistisch. De exacte cijfers liggen hoger en de evolutie is gunstiger.

Uit de cijfers kan een belangrijk conclusie worden getrokken. Wat de rijkswacht betreft, moeten er geen bijkomende inspanningen worden gedaan op het vlak van de recrutering omdat in de opleiding het percentage vrouwen momenteel op 28,3 van het totaal ligt. Men doet al het mogelijke om de vooropgestelde doelstellingen te bereiken tegen 1998. Hiertoe werd onder meer de fysieke proef gewijzigd. Op het einde van de opleidingsperiode moeten mannen en vrouwen over dezelfde fysieke capaciteiten beschikken. Bij het begin van de opleiding wordt echter niet meer de nadruk gelegd op de performantie, maar op het feit of men over de voldoende capaciteiten beschikt. Tijdens de opleiding worden dagelijks fysieke trainingen ingelast. Zo moeten vrouwen die aanvankelijk minder presteren via intensieve training op het einde van het jaar hetzelfde niveau bereiken als de mannen. Men krijgt dus gedurende een jaar de tijd om de vereiste capaciteiten te bereiken.

De minimumgrootte bedraagt op het ogenblik 1,63 meter. Men kan natuurlijk nog lager gaan. Wij doen dat echter niet, want op het ogenblik bieden er zich voldoende vrouwen aan van 1,63 meter of meer.

De fysieke proeven zijn nog enigszins een probleem. Vooral bij de gemeentepolitie zien wij dat op dit punt nogal wat vrouwen afhaken. Eens door de preselectie slagen echter meer vrouwen dan mannen in het examen. Het enige wat nog mogelijk is, is een betere fysieke training voor de vrouwen, hoewel ik niet weet hoe ik dit zou moeten organiseren.

Over het algemeen beschouwd zij er dus genoeg vrouwelijke kandidaten en voeren wij geen speciale acties om meer vrouwen aan te trekken. Bij de gemeentepolitie wordt het beeld van vrouwen bij de politie stilletjes aan algemeen aanvaard. De vrouwelijke hulpagenten hebben hierbij een belangrijke rol gespeeld. Een aantal van die vrouwelijke hulpagenten beslist immers om zich ook kandidaat te stellen als agent. Voor de man in de straat is het bovendien niet zo belangrijk of die vrouw in uniform een agent of een hulpagent is.

Het beeld van vrouwen bij de gemeentepolitie is nu dus een vertrouwd beeld. Er moeten op dit vlak dus geen specifieke initiatieven worden genomen. Na twee of drie jaar kunnen wij de situatie evalueren. Wij moeten er echter voor zorgen dat de natuurlijke evolutie, die inderdaad zeer traag is, niet wordt verstoord door de vrouwen over te beschermen, want dan zouden wij minderwaardige vrouwelijke politieagenten krijgen. Nu voldoen de vrouwelijke politieagenten aan dezelfde vereisten als de mannelijke en zijn zij dus volwaardige agenten. Zij kunnen er dus voor uitkomen dat zij het zelf hebben gemaakt.

Bij de rijkswacht kunnen er op dat gebied wel enkele problemen rijzen. Daar neemt men een meer tegemoetkomende houding aan omdat men op kortere termijn in vacatures moet voorzien. Wij denken dus dat wij inzake recrutering van vrouwen op de goede weg zijn. Meer gegevens hierover staan in de nota die ik overhandigd heb.

Er is geen enkele regel die een evenwichtige samenstelling van de jury oplegt. Ik weet trouwens ook niet of dat wettelijk wel kan. In de gemeentewet kan men eventueel zo een clause inschrijven, maar die zal dan niet alleen voor de politie gelden, maar voor alle personeel. Alle federale adviesorganen moeten wel evenwichtig worden samengesteld. De toezichhoudende overheid is echter ook bevoegd voor aanwervingen bij de gemeentepolitie. Deze zaak kan dus enkel, indien nodig, wettelijk worden geregeld. Wij proberen wel te stimuleren om voldoende vrouwen in de jury's op te nemen. Wij voeren trouwens eenzelfde politiek ten opzichte van de politescholen. Bij de rijkswacht zijn er misschien nog niet vrouwen ingeschakeld in de opleiding, maar er zijn ter zake toch geen problemen.

Er zijn geen specifieke reglementen voor zwangere vrouwen bij de gemeentepolitie. De korpschef moet de verantwoordelijkheid op zich nemen om zwangere politieagenten passende opdrachten te geven. Ik denk dat er ter zake moeilijk richtlijnen kunnen worden opgesteld. Bij de rijkswacht is de arbeidswet van kracht. Ook hier zijn er geen specifieke reglementen voor zwangere vrouwen. Het gaat echter niet op te zeggen dat vrouwen die zwanger wensen te worden, maar niet bij de politie of de rijkswacht moeten gaan.

De gemeenten kunnen beslissen het ouderschapsverlof voor bepaalde categorieën van personeel uit te sluiten. Volgens mij hoeft dit echter niet te gebeuren voor politieagenten en voor zover ik weet, gebeurt dit ook niet. Iedereen moet mijns inziens op gelijke voet worden geplaatst. De regeling bij de rijkswacht voor ouderschapsverlof is heel technisch. Hiervoor zijn meer details te vinden in mijn nota.

Inzake loopbaanonderbreking rijzen er wel problemen. De persoon die loopbaanonderbreking neemt, moet immers worden vervangen door een werkloze. Men kan echter moeilijk een werkloze aannemen in de plaats van een politieagent die loopbaanonderbreking neemt. Op het ogenblik gaat men na of een politieagent die loopbaanonderbreking neemt, niet kan worden vervangen door een ander personeelslid dat hiervoor wel in aanmerking komt en dat op zijn beurt wordt vervangen door een werkloze. Wij zijn dus op zoek naar een regeling. De gemeente moet echter steeds aan de minimumveiligheidsnormen voldoen. Het is dus niet uitgesloten dat politieagenten in de toekomst loopbaanonderbreking zullen kunnen nemen. Wij zoeken trouwens hiervoor een oplossing binnen de interministeriële conferentie. De discussie hierover met mevrouw Smet is al zo ver gevorderd dat ik kan zeggen dat de gegevens hieromtrent in mijn nota al enigszins achterhaald zijn.

Minister Smet heeft koninklijke besluiten uitgevaardigd aangaande ongewenst seksueel gedrag op het werk. De gedragscode die hierin is opgenomen, is van toepassing op alle overheids-personeel. Alle vragen over de toepassing van deze code moeten dus tot haar worden gericht. Op het ogenblik is er een federale contactdienst voor vrouwelijke rijkswachters. Ik denk er echter aan een vertrouwensdienst voor vrouwelijke rijkswachters op te richten in uitvoering van het koninklijk besluit van 9 maart 1995.

Ik heb de antwoorden op de vragen van mevrouw de Bethune vlug overlopen. In de nota zal zij meer technische details vinden. Ik ben trouwens steeds bereid om, indien nodig, bijkomende informatie te verschaffen.

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw de Bethune.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Mijnheer de Voorzitter, de informatie die de Vice-Eerste minister gegeven heeft, is interessant. Het overzicht van de evolutie toont inderdaad aan dat er op korte termijn een algemene dynamiek waar te nemen is, die kan zorgen voor een doorbraak van vrouwelijke politieagenten. Wij zullen echter toch moeten nagaan hoe de slaagkansen liggen van vrouwen die een opleiding volgen.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — In mijn nota is hiervan een indicatie terug te vinden. Het aantal vrouwen dat in 1994 slaagde in het examen voor de rijkswacht, bedroeg 92 tegenover 21 in 1993. Deze vrouwen komen uit de opleiding van 1992 en 1993. In 1995 daarentegen slaagden een aantal vrouwen niet in de uiteindelijke proef.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Deze cijfers zouden inderdaad eens grondig moeten worden onderzocht om na te gaan of er inderdaad een evolutie waar te nemen is.

Bij de gemeentepolitie komt het vaak voor dat er slechts één vrouwelijke agent deel uitmaakt van het korps. Hierdoor rijzen er problemen. Het moet volgens mij dan ook een prioriteit zijn ervoor te zorgen dat er in die korpsen meer vrouwen worden aangesteld, zodat er een verandering kan komen in de groepsgeest. De Vice-Eerste minister zegde dat de lengte-eis werd teruggebracht van 1,68 meter tot 1,63 meter. De gemiddelde lengte van vrouwen bedraagt echter 1,64 meter. Dit betekent dat gemiddeld één vrouw op twee niet in aanmerking komt om deel te nemen aan politie-examens.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Het gemiddelde stijgt.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Dat doet het al een hele tijd.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — 1,64 meter is het gemiddelde voor alle vrouwen, niet alleen voor de vrouwen die aan het examen kunnen deelnemen, wat toch een groot verschil is. In de categorie van vrouwen die aan het examen kunnen deelnemen, is het aantal vrouwen kleiner dan 1,63 meter relatief beperkt.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Ik beschik niet over die cijfers.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijn medewerkster deelt me mede dat de lengte van een persoon verband houdt met de grootte van zijn handen, wat voor het hanteren van een vuurwapen van praktisch belang is. Een lengte-eis mag dan wel overbodig lijken, maar is dat niet. Dit is overigens een van de redenen waarom de lengtenorm 1,63 meter blijft.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Dat is inderdaad een praktisch argument. De vraag is echter in welke mate onze samenleving zich moet aanpassen aan bestaande toestellen en instrumenten. Moeten deze toestellen niet worden aangepast aan de mensen die ze moeten gebruiken?

Wij hoeven hierop in deze vergadering niet dieper in te gaan, maar ik twijfel in elk geval aan de opportuniteit van de lengtenorm.

De emancipatieraad doet opmerken dat in het hanteren van een gelijke norm voor mannen en vrouwen een indirecte discriminatie kan schuilen, gezien het verschil in gemiddelde tussen mannen en vrouwen. Dit is een juridisch interessante discussie die men volgens mij uit de weg kan gaan door de lengtenorm te verlagen of zelfs af te schaffen.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Een lengtenorm is volgens mij ook van belang om fysieke redenen, maar het principe van een gelijke lengte voor mannen en vrouwen kan inderdaad een discriminatie inhouden.

Toch wens ik de lengtenorm te behouden om stigmatisering tegen te gaan. Als men de norm voor vrouwen met een centimeter zou verlagen, dan zullen alle politievrouwen als kleine vrouwen worden bestempeld in de mannenwereld, wat een politiekorps uiteindelijk nog altijd is. Als we de lengtenorm behouden, dan kan nooit het argument worden ingeroepen dat de «kwaliteitseis» voor vrouwen minder streng zou zijn.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Dat is het klassieke argument dat wordt gehanteerd. Het afschaffen van de lengtenorm zou de problemen echter oplossen.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Dat is correct, maar daar zijn we geen voorstander van.

Mevrouw de Bethune (CVP). — De Vice-Eerste minister heeft er ook op gewezen dat vooral bij de gemeentepolitie vrouwen minder vaak slagen in de fysieke proeven dan mannen. De reden hiervoor is dat de kandidaten zich onvoldoende kunnen voorbereiden.

Ik dring er bijgevolg op aan dat de kandidaten, zowel mannen als vrouwen, systematisch zouden worden voorbereid op de fysieke proeven.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Hieraan wordt gewerkt. Waarschijnlijk zullen de proeven worden aangepast. De KUL voert op het ogenblik in dit verband een studie uit.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Dat lijkt me in elk geval zinvol te zijn, vooral omdat de fysieke kwaliteiten van de gemeentepolitie tijdens de verdere loopbaan niet meer worden getest.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Dat merkt men wel aan sommige agenten. Ook hieraan zal in de toekomst verandering worden gebracht.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Het trof me dat uit het onderzoek van IPSOC blijkt dat geen enkele vrouw lid is van de jury bij de gerechtelijke politie, wat toch een extreme situatie is en dat er bij de rijkswacht maar vier vrouwelijke selecteurs zijn. De Vice-Eerste minister verwijst in dit verband terecht naar het positief actieplan voor de rijkswacht, maar het lijkt me belangrijk te zijn dat ook op dit vlak naar evenwicht wordt gestreefd. Alleen voor de psychologische test van het gemeentelijke politiepersoneel zou er een evenwicht zijn tussen vrouwen en mannen in du jury.

Ik ben een groot voorstander van een quorum op dit vlak. De Regering heeft een beslissing in dat verband genomen met betrekking tot de adviesorganen, maar het lijkt me aangewezen te zijn deze beslissing uit te breiden tot examenjury's.

De Vice-Eerste minister heeft geantwoord dat, met uitzondering van de rijkswacht, er zo goed als geen regelgeving bestaat met betrekking tot zwangere vrouwen. Ik neem hier nota van, maar acht een regelgeving niettemin noodzakelijk.

Het gaat soms om minder belangrijke aspecten van een job, zoals een zwangerschapsuniform. Het is toch normaal dat wanneer een uniform wordt opgelegd, ook een speciaal uniform voor zwangere vrouwen wordt ontworpen.

Het gaat ook om het type werk dat een zwangere vrouw moet doen.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Een koninklijk besluit, dat intussen is gepubliceerd, schrijft een zwangerschapsuniform voor. Er is dus een reglementair kader geschapen dat de gemeenten moeten respecteren. Dat dit nog niet in alle gemeenten het geval is, lijkt me evenwel logisch te zijn.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Uit een onderzoek van professor Marc Bloeyaert van het IPSOC te Kortrijk blijkt dat een vierde van de respondenten van de gemeentepolitie verklaart tijdens de zwangerschap onverantwoord werk te hebben moeten verrichten. Bij de gerechtelijke politie draagt dit percentage 16 pct.

Als deze cijfers correct zijn, dan kan de beslissing blijkbaar niet worden overgelaten aan het beleid en het gezond verstand van de korpsoverste en is er nood aan een code die richtlijnen oplegt met betrekking tot het type werk dat zwangere vrouwen mogen verrichten.

Wat ouderschapsverlof en loopbaanonderbreking betreft, moet de federale overheid richtlijnen opleggen en beleidsmaatregelen nemen. Die kaderen perfect in de prioriteiten van de Regering inzake werkverdeling en het creëren van een andere arbeidscultuur.

Zowel mannen als vrouwen hechten belang aan de stelsels van deeltijdse arbeid en van loopbaanonderbreking. Het is niet normaal dat een gemeente stelselmatig een uitzondering kan maken op de regel van loopbaanonderbreking. Uiteraard moeten de politiediensten vlekkeloos functioneren en moet soms een uitzondering op het principe worden gemaakt als blijkt dat het verzekeren van veiligheid dit vereist. Uit het onderzoek blijkt echter dat deze uitzonderingsmaatregel systematisch wordt ingeroepen om loopbaanonderbreking te weigeren.

Het onderzoek brengt dus aan het licht dat een oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van een uitzonderingsmaatregel op een regel die meer en meer wordt aanvaard in onze arbeidscultuur. Ik dring er bijgevolg op aan om voor deze problemen een oplossing uit te werken, al dan niet door stimulering of via wetgevende maatregelen.

Uit het onderzoek blijkt ook dat meer dan 37 pct. van de vrouwen die de vragenlijst hebben beantwoord geregeld geconfronteerd worden met ongewenst seksueel gedrag op het werk. Dit is verontrustend: ten eerste, voor de slachtoffers; ten tweede, voor de kwaliteit van de dienstverlening; ten derde, voor de arbeidscultuur in deze sector.

De Vice-Eerste minister verwijst naar de beslissingen van minister Smet, die zeer zeker verdienstelijk zijn, maar ik ben van oordeel dat ook in de politiestructuren moet worden gestreefd naar een geëigende procedure en dat een specifiek orgaan moet worden opgericht.

De Vice-Eerste minister antwoordde daarmee dat bij de rijkswacht een soort contactpunt zou worden opgezet.

Ik weet niet of dit intussen operationeel is, maar ik ben er een groot voorstander van dat ook voor de gemeentepolitie een overkoepelend contactpunt voor politievrouwen wordt opgezet. Momenteel is de korpsoverste als vertrouwenspersoon aangeduid.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Er moet voor het geheel van het gemeentepersoneel een vertrouwenspersoon worden aangeduid. Dat is meestal niet de korpsoverste van de politie.

Mevrouw de Bethune (CVP). — In de structuur van de gemeentepolitie lijkt het meestal toch om de korpsoverste te gaan.

De heer Vande Lanotte, Vice-Eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Dit zal veranderen. Het koninklijk besluit van minister Smet moet worden toegepast.

Ik weet dat in mijn stad onlangs een vertrouwenspersoon werd aangeduid en dat deze niet tot het politiekorps behoort.

Mevrouw de Bethune (CVP). — Uit mijn informatie blijkt dat de vertrouwenspersoon die in de politiestructuur wordt aangeduid, gewoonlijk de korpsoverste is. De politievrouwen die de vragen hebben beantwoord, wijzen erop dat ze bepaalde problemen niet graag aan de korpsoverste voorleggen. Als hierin geen verandering kan worden gebracht, dan pleit ik voor een contactpunt dat het gemeentelijk korps «overstijgt».

Ik wil er tenslotte op aandringen dat de Vice-Eerste minister het netwerk van politievrouwen dat de jongste tijd ook in ons land is ontstaan, zou ondersteunen. Het netwerk is een uitstekend initiatief, dat de *self confidence* van de vrouwen bij de politie versterkt en bijdraagt tot een cultuurverandering in het algemeen.

Mijnheer de Voorzitter, ik besluit met een algemene opmerking. Dit debat brengt aan het licht dat er iets «beweegt» met betrekking tot de positie van vrouwen in het politiekorps, maar dat zich nog heel wat knelpunten voordoen, waarvoor een oplossing moet worden uitgewerkt. Ik ben van oordeel dat deze problematiek een globale benadering vereist en dat de betrokken

diensten van het ministerie van Binnenlandse Zaken geregeld moeten nagaan of positieve resultaten worden geboekt en of voor andere aspecten een nieuwe aanpak of een bijsturing van de maatregelen moet worden uitgewerkt.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Dames en heren, de agenda van de openbare vergadering van de commissie voor de Binnenlandse en Administratieve Aangelegenheden is afgewerkt.

L'ordre du jour de la réunion publique de la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives est ainsi épuisé.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 15 h 55 m.)

(La séance est levée à 15 h 55 m.)